

tre musulmà i una petita part animista (les tribus del sud). Es menja principalment, i quasi únicament, injera, una espècie de crep que es prepara fermentant el gra molt de Tef, un cereal que només creix a l'altiplà, i que s'acompanya de verdures, llegums i de vegades carn de xai, tot ben especiat i coent (més que a sa Pobla). Es prepara un cafè deliciós, també originari d'Etiòpia i es consumeix una droga anomenada Qat, que s'obté de les fulles d'un arbust originari del país, i que també es pren al lemen. De fet, l'exportació a aquest país veï del Qat i del cafè arreu del món són la principal font econòmica del país. El turisme també s'està convertint en una activitat econòmica important i en destaca l'ornitològic, que va en augment.

A les cinc del matí, un tel de boira cobria part del llac Tana, mentre el vell vaixell es carregava de gent, costals i qualche animal per a la travessia de dos dies que, des de Bahar-dar, ens conduiria

fins a Gorgora passant i fent eternes (i delicioses) aturades a diferents poblats de la ribera i a les petites illes que esquitxen el llac. El dia clarejava i els arbres de la ribera es movien per l'abundància d'ocells, com els escandalosos turacs de ventre blanc (*Corythaixoides leucogaster*), una de les cinc espècies de turacs que hi ha al país,

o els coli estriats (*Colius striatus*), que en anglès s'anomenen mousebird, ocell ratolí, pel seu aspecte i comportament. Els calaus de galtes argentades (*Bycanistes brevis*) es movien nerviosos de branca en branca, on es podien veure també àguiles marines africanes (*Haliaetus vocifer*). A la vegada, pel terra, diverses espècies d'estornells africans feien enrenou i nerviosos xàtxeros africans (*Motacilla aguimp*) agitaven la coa sobre les canoes amarrades. De cop, i per un instant, vérem les orelles i el caparró d'un hipopòtam. Dies passats havíem estat caminat per la zona i havíem visitat unes cascades al Nil blau que es formen poc després de la desembocadura del Tana. Aquestes cascades s'han vist reduïdes a un broll, ja que l'aigua es desvia cap unes turbines generadores d'electricitat (un bé escàs a gran part del país). No cal dir que qualsevol passeig (o fins i tot asseure's en una pedra) per aquestes regions sempre és una experiència per als qui ens agraden les aus, ja que constantment hi ha sorpreses, sempre es veuen ocells nous o molt interessants. En aquest cas, vérem un tipus de barbut *Lybius bidentatus*, entre d'altres espècies, ja que si ho posàssim tot, en resultaria un article molt i molt llarg.

En un llac d'un altiplà africà la llum és preciosa. Mentre navegàvem i després d'haver conegut quasi tothom del vaixell (pescadors, monjos i monges dels petits monestirs, pagesos... la gent que viu a diverses parts de la costa i illes del llac) ens delectàrem amb la vida contemplativa a bord: vérem oronelles com l'abissínia (*Hirundo abyssinica*) i l'etiòpica (*Hirundo aethiopica*), oques pigmees (*Nettapus auritus*), el fumarell alablanc, que és molt abundant (*Chlidonias leucopterus*), ibis hadada (*Bostrychia hagedash*) i ibis sagrats (*Threskiornis aethiopicus*)... El punt d'arribada és el petit poble de Gorgora, lloc de vegetació tropical i destinació recomanada per veure aus, i ens vàrem meravellar amb diferents tipus de nectarívors,

oriols, teixidors, estornells africans...

Després de passar per Gonder, capital del país del segle XVII fins al IX i on les runes dels palaus imperials han estat declarades patrimoni de la humanitat per la UNESCO, ens equipàrem i ens dirigírem a un dels llocs estrella del viatge, i tornam així a l'inici de l'article: el Parc Nacional de les Muntanyes de Simien (també patrimoni de la humanitat). Juntament amb el Parc de Bale, és on millor es conserva

El turisme també s'està convertint en una activitat econòmica important, i destaca el de tipus ornitològic

el característic hàbitat afroalpí. Els penyals escarpats, els babuins gelada i un endemisme vegetal tan vistós com és la lobèlia gegant (*Lobelia rinchopetalum*), formen la imatge típica i més famosa de la naturalesa etiop. Característic de la regió és el llop etiop (*Canis simensis*), una de les espècies de cànids més rares i amenaçades del planeta, amb una població que no arriba a 550 individus i que es troba dispersa per diverses àrees aïllades. No tenguérem la sort de veure aquest animal tan esquiu. El que si gaudírem de veure és el l'ibex d'Etiòpia (*Capra walie*), també endèmic

i que de vegades pastura conjuntament amb els gelada (que curiosament és tracta d'una espècie principalment herbívora) i així es beneficien de més ulls pendents dels depredadors com els llops. Quant a avifauna, hem de destacar els voltors ore-

lluts (*Aegypius tracheliotus*), nombrosos trencalossos, la juia endèmica (*Vanellus melanocephalus*), el xàtxero de muntanya (*Motacilla clara*), un tipus d'estornell endèmic (*Onychognathus albirostris*) que s'associa amb la lobèlia gegant, la coablanca de Botta (*Oenanthe bottae*) i un menjamosques (*Cercomela sordida*) típics d'alta muntanya, els endèmics corbs de bec gros etiops (*Corvus crassirostris*) i els canaris de cap negre (*Serinus nigriceps*), entre d'altres.

Després de tornar a passar per Addis Abeba, ciutat poc agraciada però on als parcs es poden veure ocells com el colom etiop (*Columba albitorques*) i els preciosos nectarívors -com colibrís africans- (*Nectarina pulchella*), ens dirigírem al Parc Nacional de Bale. Les seves muntanyes i altiplans són un dels millors punts on es pot dirigir un naturalista atès els nombrosos endemismes animals i vegetals que s'hi troben. Llàstima que, després de dues jornades fatigoses per arribar al parc, varem haver de renunciar-hi per un problema de salut. Així i tot, a una vorera de la pista (poques carreteres estan asfaltades) ens

aparegué un magnífic exemplar de niala de muntanya (*Tragelaphus buxtoni*), anti-lop endèmic de Bale i un dels seus símbols nacionals.

Visitàrem també algun llac de la vall del Rift, lloc també exquisit per als ornitòlegs. Vérem el loro abissini (*Agapornis taranta*) i travessàrem zones mig desèrtiques i volcàniques de l'est per arribar a la ciutat d'arquitectura àrab d'Harar. Allà les hienes venen a menjar de mans dels homes fora de les murades, construïdes per evitar que hi entrin i s'empassin qualche infant o gatet. En aquest lloc passàrem els darrers dies en aquest meravellós, encantador i acollidor país. •

Publicacions

Anuari Ornitològic de les Balears 2009

Per Manuel Suárez

Fidel a la seva cita anual, el 29 de juliol es va presentar l'Anuari Ornitològic de les Balears. Aquest n'és ja el volum 24, a les portes, l'any que ve, del 25è aniversari de la revista científica del GOB.

L'estructura tradicional de l'Anuari s'ha mantingut amb la presència de sis articles i dues notes breus, a més de les seccions habituals com l'informe de l'homologació de rareses ornitològiques a Balears, els registres ornitològics que, com cada any, ocupen una part principal de la revista, el resum de les activitats ornitològiques durant 2009 i les ressenyes bibliogràfiques, a més de tres annexos amb un resum meteorològic, l'estatus de l'avifauna balear i la llista de rareses.

Com a novetat, s'incorpora un índex de gèneres, espècies, subespècies i noms comuns que facilita molt la recerca d'informació dins la revista. Els articles són molt variats, començant amb un cens de la població d'àguila calçada (*Hieraaetus pennatus*) a Mallorca; el segueix un arti-

cle sobre índexs d'abundància i tendències poblacionals d'ocells comuns a Menorca, obtinguts amb les dades del programa SOCME; hi trobam un tercer article sobre els efectes de 10 anys de protecció de la Reserva Natural de S'Albufereta i les conseqüències de la gestió sobre la població d'aus aquàtiques i un altre peça sobre l'avifauna de ses Fontanelles, a la Badia de Palma. També hi ha un article interessant amb dades sobre la biologia reproductiva del ferrerico blau (*Cyanistes caeruleus*) i, finalment, es detalla el seguiment via satèl·lit de la migració d'un exemplar suec d'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) hivernant a Mallorca. Les notes breus tracten del control d'aus invasores i els resultats del tradicional recompte d'aus aquàtiques d'enguany a Balears.

La revista, editada pel GOB, té un editor, un comitè editorial i un comitè assessor que vetllen per a la correcta realització i el control dels continguts i que manté la publicació en el nivell alt que l'ha fet mereixedora de reconeixements als dar-

ters anys. A més d'aquest grup executiu, han participat en la realització de la revista més de 150 persones i 6 organitzacions. Il·lustra la portada un magnífic exemplar d'àguila calçada en fase fosca fotografiat per Sebastià Torrens a Mortitx. •